

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PYNCYPIALNY i PRYNCYPALNY

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Różnica jednej głoski i jednej litery daje w rezultacie całkiem sporą różnicę znaczeniową. Oczywiście takie stwierdzenie jest znacznym uproszczeniem, bo w rzeczywistości o różnicy znaczeniowej pomiędzy słowami PRYNCYPIALNY i PRYNCYPALNY decyduje nie jedna głoska czy litera, tylko pochodzenie tych wyrazów oraz ich zależności słowotwórcze. PRYNCYPIALNY to przymiotnik utworzony od rzeczownika PRYNCYPIUM 'zasada, prawidło, przekonanie uznane za najważniejsze'. PRYNCYPIALNY oznacza więc 'kierujący się wyznawanymi zasadami i nieodstępujący od nich, opierający się na pryncypach lub uwarunkowany nimi', a także 'zasadniczy; bezkompromisowy'. Ktoś może być zatem pryncypialny, może też mieć pryncypialny charakter i stawiać pryncypialne pytania. PRYNCYPALNY natomiast to przymiotnik nawiązujący do dawnego rzeczownika PRYNCYPAŁ 'szef, zwierzchnik'. PRYNCYPALNY to słowo i książkowe, i erudycyjne, i już przestarzałe. Oznacza 'główny, naczelny', a także 'zasadniczy, podstawowy'. Można więc mówić o pryncypalnych zasadach i o pryncypalnej alei miasta, o pryncypalnej sali w pałacu i o pryncypalnych postanowieniach traktatu. Jeśli chcemy nadać tekstowi archaiczny charakter, to możemy wymienić w nim pryncypalne przyczyny i pryncypalne uwagi.